

"I hear of Sherlock everywhere."

SHERLOCKIANA

MEDDELELSER FRA
SHERLOCK HOLMES KLUBBEN I DANMARK

THE DANISH BAKER STREET IRREGULARS

Rønneskroen 1, Bagsværd
Telefon 98 10 15

Nr. 5 - 4 - 1958 - 3. Aarg.

Ansvarhavende:
Klubbens Generalsekretær,
forfatteren H.D. Henriksen

A. D. HENRIKSEN

SANGEN OM BAKER STREET

I DANSK
GENDIGNING

Hvis det er fantasi,
da er det ej historisk
Hvis det er digtning
er faktum illusorisk

CHRISTOPHER
MORLEY

DET var om *Sherlock Holmes* forskningen. at den berømte, nu afdøde forfatter *Christopher Morley* skrev de paradoksale ord, som indleder dette skrift. Morley var medstifter og nector i *The Baker Street Irregulars* - den bevægelse, som førtes ud i livet af løserne af en kryds- og tværs-ordsopgave i *The Saturday Review of Literature*, bygget af *Frank Morley* under en atlantehavsrejse 1934, hvis løsninger forudsatte et indgående kendskab til de 56 korte og 4 lange historier om *Sherlock Holmes'* opdagelser, *Sir Arthur Conan Doyle's* klassiske indsats i kriminalromanlitteraturen. Der findes nu ca. 40 klubber verden over - i USA, England, Canada, Australien, Japan, Holland, Frankrig og Danmark - og de adskiller sig fra alle andre litterære klubber derved, at de er bygget op på medlemmernes kendskab til og beundring for en romanfigur. Det er jo nemlig ikke *Conan Doyle's* forfatterskab som helhed, der samler dem - ja, da historierne for storsteparten er holdt i jeforment og angives berettet af *Doktor Watson*.

omtales denne i bevægelsens tidsskrifter ofte som den egentlige forfatter – og Doyle blot som hans litterære agent! The Baker Street Irregulars – opkaldt efter detektivens irregulære hjælpere, de raske London drenge – tæller mange berømt-heder i sine rækker: statsmænd som *Churchill* og *Tito* er ivrige »Sherlockians«, præsidenterne *Roosevelt* og *Truman* var og er æresmedlemmer i amerikanske klubber, af hvilke »The Musgrave Ritualists« også har udnævnt nobelpristageren *T. S. Eliot* i taknemmelighed for, at han har benyttet ritualet i sit skuespil »Mordet i Domkirken« – en ære, som så vel klubberne som de udnævnte hidtil har givet udtryk for var gensidig.

Hvad drøfter man da i Sherlock Holmes klubberne? Ja, man fordyber sig naturligvis i mester-detektivens bedrifter, som man kender ud og ind – og som mange af klubberne har navngivet sig efter, f. eks. »The Scandalous Bohemians« efter beretningen om »En Skandale i Böhmen«. Men også det daglige liv i de to venners fælles lejlighed i Baker Street 221 B – hvad de spiste og drak, underholdt sig med, når ikke »spillet var i gang«, kort sagt: alle deres livsvaner – bliver belyst på enhver tænkelig måde, og da historierne er henlagt til den fredelige victorianske tid, hvor livsyttringerne var meget forskellige fra vorre dage, er det ikke uforståeligt, at de afhandlinger, som er resultatet af dette for medlemmerne enestående fornøjelige klubliv (og som er trykt dels i *The Baker Street Journal*, dels i tidsskrifter samt større og mindre bøger), udgør en stofmængde langt mere omfattende end selve historierne. Som også udtrykt af Christopher Morley: »Aldrig er der skrevet så meget af så mange for så få!«

Hvad forklarer nu denne fordyben sig i Sherlock Holmes' og Doktor Watsons privatliv, som disse få, tilhørende alle samfundslag, hengiver sig til? Hvor gode end historierne om deres bedrifter er, er der dog også skrevet andre kriminalromaner af kvalitet, uden at disse har ansporet til en så omfattende dyrkelse gennem klubliv og afhandlinger. Det, som adskiller dem fra de fleste andre, er de to venners samliv i den fredelige victorianske æra, der – nu, da den er på afstand og tidsånden er en ganske anden, hektisk og urofyldt – forekommer mange travle nutidsmennesker som indbegrebet af al hygge. Det gaspulyste London med klappen af hestekøretøjer (hansom cabs og »four-wheelers«) gennem de stille gader – at fordybe sig i denne tid synes mange en hvile for sindet, og den nødvendige spænding, som også må til for balancens skyld, mangler ikke – det hele findes her i den lykkelige kombination, som har gjort disse bøger til flere slægtleds foretrukne læsning.

Eskapisme, flugt fra hverdagen – ja, at de er udtryk herfor, er rigtigt, og det har de tilfælles med en række andre værker i verdenslitteraturen. Dette er bl. a. klart indrømmet i et af de mange digte, som den apokryfe Sherlock Holmes litteratur også er så rig på – og som vi i det følgende skal stifte bekendtskab med. I sit digt »Whodunit« (kriminalromanen, hvori forfatteren bevidst søger at skjule morderens sande karakter indtil opklaringen) omtaler *Edgar S. Rosenberger* denne romangenrens forskellige typer af læsere og slutter:

*Ja, Eskapisten, hver og een!
I Londons mørke luft
de finder – mangl et glad minut –
en sjælden fryd, og duft
af svunden tid! Og verden over
g'ir de nu som før
til Sherlock Holmes æren –
og valfarter til hans dør.*

Men lad os begynde med begyndelsen til det hele: at doktor Watson søger kvartér og søger en kontubernal at dele logis'et med. Hjemvendt fra krigen i Afghanistan, hvor han blev såret, træffer han på Criterion Bar ungdomsvennen Stamford og kommer gennem denne i forbindelse med én, der ledes af samme ønske som han selv. *Jacob C. Soloway* skriver:

*Hør her, min ven, nu søger jeg en mand,
en flittig én, omgængelig og rolig.
Afghanistan har slidt på mine kræfter.
Min rasetid er endt, ufreden lyst i ban
og nu jeg blot en ven og stille bolig
med piber, bøger, slippers, higer efter.*

Sammen med Sherlock Holmes, som han møder første gang, da denne af Stamford præsenteres for ham i laboratoriet på St. Bartholomew's hospital (hvor der ligesom på Criterion Bar er opsat mindetavle om begivenheden!), lejer de sig ind i Baker Street 221 B, hvor de med den brave Mrs. Hudson som omsorgsfuld værtinde fører en ideel ungarletilværelse. Watson bliver en trofast ledsager for Holmes, når »spillet er i gang«, d. v. s. når en klient henvender sig til privatdetektiven for at søge opklaret en forbrydelse, som Scotland Yard enten ikke formår at finde ud af eller ikke tillægger det. I det daglige liv, når ingen affære påkalder opmærksomheden, er Holmes optaget af sine kemiske eksperimenter eller dyrker violinspillet, hvis de da ikke i fællesskab efter en middag i Simpsons restaurant overværer en violinkoncert af Sarasate, den tids store navn, eller lytter til madame Nerudas spil ved en af de store koncerter i Albert Hall. Om violinisten Holmes har *Benjamin Grosbyne* skrevet et større poem (for langt til at gengives her), men også den nylig afdøde sanger *James Montgomery*, kendt og afholdt på begge sider af Atlanten, har belyst denne side af detektivens væsen:

*Når Holmes var i trist humør
– på sporet af en ukendt morder –
hans violin gav ham nyt mod.
han spilled sælsomme akkorder –
men hvis omsider Watson fandt
dem disharmoniske og lange,
slog Holmes om – til fælles fryd –
og spilled Watsons yndlingsange.*

De to venner diskuterede også *Edgar Poe's* historier om Holmes' forgænger detektiven *Auguste C. Dupin*, som den noget selvberømede Holmes ikke havde meget tilovers for – hvilket også *Jacob C. Soloway* har udtrykt i sit digt »Sherlock Holmes til Edgar Allan Poe«:

Lad mig sige kort min mening, Mr. Poe:
De har en slags vellalenhed, ja vel,
lidt tung til tider, også lidt outré,
men ofte føler vi os talt ihjel.
Og utalyltisk evne? Den er tam,
men lader sig til tider måske høre —
for den, der læse kan et cryptogram,
er De dog oftest ikke værd en øre.

Og tag nu Deres mand — hvem er det nu?
Dupin, en overfladisk fyr, som praler,
hvis navn kun sjældent rinder mig i hu —
han ligner dem fra Yard'en, som blot laler.
Folk læser ham dog ej — den slags kun trætter
mod det, som Watson vennen min beretter.

Tobaksrøgen har ligget tæt og uigennemtrængelig i vennernes dagligstue, og Holmes skal have skrevet en afhandling om »Asken i de forskellige tobakker« — desværre er den ikke opbevaret for efterverdenen. I et »tågesyn af en ikke-ryger« har Florence Glum behandlet dette i et digt, hvis sidste strofer lyder:

Han ku' li' hvad han pulsed på — i en rus
røj han ol' slags tobak, cigaretter i mængde,
cigrer han elsked, men trak grænsen ved søns
(må vi håbe). Og hvis til mere han trængte,
blev han lettere vred, når han ikke ku' ja det
(hver tobaksshop i Oxford Street vil forstå det!)
Til hans pibe af kirsebærtræ var der behov
for den fineste shag — tid måtte han dog
med en ringere nøjes, ja, med en helt uværdelig!
Selv Watson fandt stanken til tider forførdelig.

Og tænk — denne menneskeskorsten, hvis røg
forpestede hjemmene, gader og parker,
havde dristighed nok, når han tog sig en smøg,
at finde luften i London sød, skønt han var der!

Langt de fleste af disse digte til Baker Street omhandler dog ikke blot vennernes samliv, men også selve gaden og den stemning, man hensættes i blot ved at bære dens navn — i bevidstheden om de idé-associationer, som derved fremkaldes. Den kendte skribent Will Oursler slutter sit digt »Baker Street Feber« (bygget over et forbillede af John Masefield) således:

Jeg må gå til den gade igen engang,
den verden, hvor Sherlock bor,
med skumle fodtrin, uhjrlige skrig
og uforklarlige spor
og all' hvad jeg ønsker, er »legen igangs,
den leg, hvor der opklæres mord,
»Min kære Holmes« og »Ligetil, Watson« —
og andre bevingede ord!

Efter et berømt digt af Thomas Hood har også Edgar S. Rosenberger skrevet sit »Jeg husker, jeg husker —«, hvori den eskapistiske trang til at forherlige datiden på nutidens bekostning træder klart frem. Et par af stroferne i det lange digt viser det:

O, lykkelige Baker Street,
i længst forsunden tid!
Jeg må ha' levet der engang —
og jeg vil drage did
og se til Holmes og Watson dér!
I sindets lyse land
vi romantikkens blomster ser
— som aldrig visne kan.

Behold jer natklub, golf og bridge,
jer elskovsleg og sport,
jer cocktail-parties, asfaldans
det kommer dog til kort!
Læs jer moderne litteratur,
når I dertil har lyst
for mig kun Sherlock Holmes dur,
til drøm gør sindet lyst!

Edgar W. Smith, redaktøren af The Baker Street Journal og den drivende kraft i moderforeningen i New York, har — så vel under eget navn som under sit *nom de plume* Helene Yuhosova — skrevet adskillige digte, båret af den samme stemning, bl. a. »En ånd i Baker Street«, som her gengives i sin helhed:

Da sidst i Baker Street jeg stod,
forbi mig gik en ånd,
jeg hørte ekko'et af hans fod,
han rørte ved min hånd.
Et sorgens suk, et gisp af savn
jeg tydeligt fornåm,
og da han talte, blev hans navn
med eet til eet med ham.

Jeg lytted, da hans stemme lød
i Londons atmosfær' —
jeg nyder end, hvad da jeg nød,
at jeg var kommet dér.
Thi ved min side jo han gik
som én af kød og blod —
og dog et tågesyn, hvis blik
beherskede min fod.

»Jeg kender ej den gade mer'«
han sa', »et hektisk liv
som det, man nu for øjet ser.
gi'r ændret perspektiv.
Før fuld af værdighed den var,
af ynde, kraft og fred —
da gaslyslammen skinned klar
på lykkens gade ned.«

Det er ikke tilfældigt, at disse digte alle er amerikanske. For en englænder er Baker Street en gade som enhver anden, men for amerikanere, fortrolige med deres »saga«, er den ombylget af eventyrets glans.

Londons lidelser under den anden verdenskrig er ikke glemt, og enhver Sherlockian mener, at det berømte hus i Baker Street (efter en nummerforandring stedfæstet som det udbombede nr. 111, nu genopbygget som »Frogs House«)

er ødelagt som en hævnakt fra tysk side (Holmes afslørede jo den tyske agent von Bork på tærskelen til den første verdenskrig). Da Hitlerstyrets magt var ved at smuldre bort og mørklægningen var ved at hæves, skrev P. M. Stone til årsmødet i »The Speckled Band« sit rimfrie digt »Til Sherlock Holmes«, i hvilket det hedder:

*I Baker Street er lyset atter tændt;
fra skyen intel ondt i dag kan ventes —
i dag, vi samles for at hædre ham,
som, atter bænket ved den kendte arne,
skarpskåren, smilende, årvågen,
forventer os.*

*Ja, lyset tændt — og hylende sirener
skal ikke mere minde Londons vagter
om de forgæves stormløb af en fjende,
der ej fik bugt med byens bastioner.
Nu kan påny vi uden skælven feste
i Baker Street.*

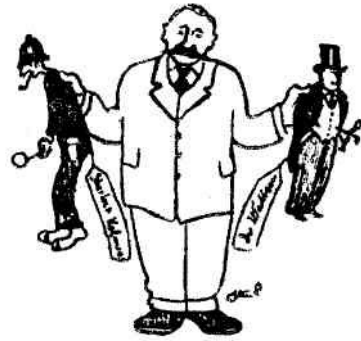
*Ja, lyset tændt — engang igen vi finder
i det for os fortrolige paulun
en charmens og kulturens atmosfære,
indfanget med en duft af svundne tider,
da hansom cabs og drosker endnu rullede
i Baker Street.*

Watsons tanker om Holmes er udtrykt i en triolet af Bliss Austin:

*Da først vi sås, jeg vidste ej,
hvad nu vi ved: du er en mester.
En ven du bare var for mig.
da først vi sås. Jeg vidste ej,
at vor succes da var på vej —
hvem kunne vide, du var mester?
Da først vi sås? Jeg vidste ej,
hvad hver nu ved: Du er en mester.*

Der er dog også poeter, som søger at se på denne forskning fra en humoristisk synsvinkel. I et digt om Baskervilles Hund skildrer C. E. Lauterbach et besøg på den øde hede sammen med Holmes — i mørke og tåge. De tror at møde hunden og gribes af frygt, men det viser sig kun at være Dr. Mortimers spaniel, som klør sig for lopper! I et andet digt af samme forfatter: Blikkenslageren og hans kæreste, skildres morsomt episoden, hvor Holmes forklædt som arbejder skaffer sig adgang til pengeafpresseren Milverton ved hjælp af dennes pige — og en kendt amerikansk lyriker, Charles Norman, har skrevet digtet »En studie i lilla«, hvis tekst lyder som følger:

*O, hvorfor er dog alt så trist?
Og skal jeg aldrig, aldrig mig vide
i London på vej med en hansom cab
og en dame, tilsløret tæt, ved min side?
Til Baker Street har jeg ønsket os bragt
og lytter til hestens ensformige takt:
clop, clop, clippety-clop.
Tilknappet troner vor kusk i sin top
og bringer vor cab til stop.*

*Spørg mig nu ikke om, hvem hun er,
om hun er forfulgt (og af hvem) eller hvad?
Mesteren analyserer den sag —
og en mester spørger man ikke ad.
Hans vagtsomme blik har bedømt hende straks
og set, at hun er af den noble slags:
»Dear Lady Geraldine, må jeg Dem be' —
krydset den irske bugt, kan jeg se —
der er dog intel som engelsk te.«*

*Doktor Watson lader sig hurtigt se
og Mrs. Hudson i tækkeligt sort —
og ladyen svarer: »Hvorfra ved De det?« —
bag sløret hun tørrer en tåre bort.
Hun har ikke den skønne Miss Adlers træk,
hun er yngre, men lige så frisk og kæk.
Og doktoren gør hun indtryk på,
for kvindelig ynde han kan ikke stå —
han skænker af teen på md og jd.*

*Men Holmes er gjort af solidere stof,
den sag synes ham så klar som blæk;
af snustobaks-løsen han ta'r en pris
og stopper piben med kulsort shag.
Så folder han hænder, og tænksom han bli'r,
han grunder, uhindret af tekoppens klir,
besat af en tanke, af jagt på vildt,
at æren skal reddes, mest muligt snidtd:
Nu md ej et minut blive spildtd!*

*Det er sagen! Men tiden, vi lever i,
gør hver af os til en automat,
påtvinger os mere maskineri —
og til det er ikke vort sind parat.
Der bor i os alle en længsel og trang
til at sætte den cab engang i gang —
vi higer mod atter at dvæle der
i gaslysets blide og flakkende skær
i en tågefyltd London air.*

Den tiltagende automatisering af samfundslivet, som forfatteren her i de sidste strofer berører, er også grundmotivet i Edgar W. Smith's digt til Holmes ved et af moderforeningens årsmøder, der afholdes på mesterens fødselsdag, 6. januar («eller deromkring», som det hedder i lovene):

*De hundred år, du med dit argusblik
har forud set, er svundet hurtigt hen,
og dog — vor tid vi synes langsomt gik,
for os er der til målet langt igen.
All syntes sikkert dengang, du blev født,
men verdens fremtid var i låger svøbt;
skønt stort er sket, vi har vort håb forødt,
dyrt har vi vort kompleks — Utopia — købt.*

*Vor ånd og røst behersker luft og hav,
hver kosmisk kraft trods modstand fik vi stækt,
skønt bristefærdigt! Bli'r det end vor grav.
vi spalte vil atomet — og vor slægt!
Alt, alt er i forandring, foranderligt er alt:
Beständig er kun du, om alle himle faldt.*

På de amerikanske klubbers årsmøder synger man gerne den afdøde Sherlockian *Harvey Officer's* sang »The Road to Baker Street« — med, som der står, skyldig reverens til Rudyard Kipling, fordi man benytter ikke blot melodien til »The Road to Mandalay«, men også dette digts grundtone, hvad tydeligt fremgår af sangens sidste strofe, som gengives her:

*Sæt mig af ved Piccadilly,
hvor en London Bobby står,
og en hansom cab mig venter,
så til Baker Street jeg når,
thi nu kalder Londons klokker,
det er dér, jeg hører til,
for som Watson være med
at sætte gang i natlangt spil.*

*Det er her ved Sherlocks fod,
gødens saga har sin rod —
vær forvissel om, at aldrig
han sit land i stikken lod,
og de mænd, det stoler på,
vil igen hver fjende slå —
aldrig skal på disse brosten
Englands fjender sejrrigt gå.*

I mange af disse sange til Baker Street findes også betydninger til de enkelte historiers handling, men da disse forudsætter en viden, som kun kan forventes hos de indviede i denne forskning, er de ikke medtaget eller repræsenteret her. Andre er ret lange og kan ikke godt gengives brudstykkevis — det gælder således *Jay Finley Chris's* »Sangen om Hiawatson«, skrevet i samme stil og rytme som Henry Longfellow's i USA klassiske digt »Hiawatha«.

Hvor fristende det end er at fortsætte, må vi slutte — og lad det være med *Vincent Starrett's* »221 B«, der — som i en nøddeskal — sammenfatter den Baker Street stemning, der har inspireret de her citerede poeter, og som præger mødelivet og tankegangen hos medlemmerne af dette enestående broderskab, hvis første mand i Danmark var *Robert Storm Petersen* — ikke nogen tilfældighed, thi hvor alvorligt der end arbejdes med Sherlock Holmes forskningen, glemmer dog ingen »Sherlockianer« i sine drømme om en svunden fredelig tid det lille smil i øjekrogen, som røber, at det i vor tid trods alt kun er en hobby for drenge i alle aldre. Og ikke den ringeste — hvis flere statsmænd end allerede nævnt blev grebet af interessen for denne forskning, mon de da ikke lettere kom på talefod?

*Her lever evigt de berømte to,
som, da de ej har levet, ej kan dø;
de er os nær, dog fjern er deres tid
fra vor tids kaos — men på deres ø
det gamle spil begynder for enhver,
som fjernt kan høre jægerens hallo;
trods alt er England, hvad det altid var —
det er, hvad vore hjerter helst vil tro.*

*Et tågestør omhvirvler hver karnap,
når mørket svøber sagnets gade ind;
en entlig hansom plasker gennem sjap,
den skimtes svagt i tyglets blege skin.
De lever, går vi nedenom og hjem —
de skriver stadig: atten-niti-fem.*

SANGEN OM BAKER STREET er holdt som foredrag i Sherlock Holmes klubben i Danmark ved årsmødet 1. januar 1957. * Huset i Baker Street er tegnet til samme forfatters bog 221 B BAKER STREET af Alex Serber 1919. * Tegningen side 11 er af Frederic Dorr Stark til en amerikansk udgave af SHERLOCK HOLMES. * Tegningen af Conan Doyle side 12 er udført af Robert Storm Petersen til Berlingske Tidende 1942. * De afsluttende verslætter er tegnet af Henry Lauritzen.

Dette er en gengivelse af teksten til SANGEN OM BAKER STREET, således som den er udført af typograf Paul Schmidt på Dansk Andels Trykkeri som en publikation til medlemmerne af Grafisk Cirkel 1958.

NEUROTIKEREN SHERLOCK HOLMES

Nogle betragtninger over Mesterens sjæleliv.

Af Anders Fage-Pedersen.

Det er sikkert faldet mange Sherlockianere for brystet, at mesterdetektiven til tider i sin væremåde afveg langt fra, hvad man skulle vente sig af en mand, der verden over er berømt for sin støbning og karakter. Selv hans gode ven og kontubernal, fhv. regimentslæge, Dr. med. John H. Watson, der jo ellers gennemgående i sine biografiske værker fremhævede mesterens retskaffenhed, hans faste karakter og rettlærede personlighed, blev af og til stødt over nogle af de neurotiske træk, der var en følge af Sherlock Holmes's typiske manio-depressive sind.

Der er ingen tvivl om, at Dr. Sigmund Freud eller Dr. Harald Schultz-Hencke ville have kunnet få et yderst interessant psykoanalytisk studium ud af det, såfremt de havde interesseret sig for de indre konflikter hos Sherlock Holmes, der tydeligt gang på gang dukker frem i de conaniske skrifter i form af overkompensationer for mesterens mindreværdskompleks.

Som lægmand har jeg naturligvis ikke de samme forudsætninger som disse lærde herrer for rent dybdepsykologisk at analysere mig frem til årsagen for disse konflikter, men mon jeg dog tager alt for meget fejl, når jeg vover at påstå, at her - som i så mange andre tilfælde - gælder det gamle ord: *cherchez la femme!*

Man vil lede forgæves i de conaniske skrifter for blot at kunne finde eet sted, hvor Holmes viser tegn på kærlighed eller blot ømhed for en kvinde. Bevares, han viser respekt for "the woman", Irene Adler, ja endog beundring, fordi han betragter hende som sin ligemand på intelligensens område, men om kærlighed er der dog aldrig tale. Mon det kan siges mere klart og tydeligt end med Watsons egne ord: "Ikke at han nærrede nogensomhelst følelse, der blot havde det fjerneste slægtskab med kærlighed for samme Irene Adler. Alle "store" følelser og lidenskaber - og da navnlig denne - var simpelthen uforenelige med hans kolde, regelrette, men beundringsværdigt vel afbalancerede gemyt. Han var - sådan ser jeg på det - den mest fuldenste rasonnerende og observerende maskine, som verden har kendt: ved at optræde i en elskers skikkelse ville han derfor kun have bragt sig selv i en falsk stilling. Han talte aldrig om de ømmere menneskelige følelser og lidenskaber uden at benytte lejligheden til at lange en snert eller et spottende ord ud efter dem."

Denne højst usædvanlige karakteristikk, der giver et tydeligt billede af mesterens anomale kærlighedsliv, blev givet af Watson i "En skandale i Bøhmen", som finder sted i marts 1888, hvorefter man i hvert fald kan udlede, at det ikke var Irene Adler, der var skyld i hans skizotymi (for ikke at sige skizofreni), idet der findes talrige eksempler på Holmes's næsten sygelige selvhøvdelsestrang i beretninger fra tiden før han mødte Miss Adler. Jeg kan blot her i flæng nævne "En studie i rødt": "Jeg ved med mig selv, at jeg har evner, som kunne gøre mit navn udødeligt. Der eksisterer ikke og har aldrig eksisteret nogen, der gennem mangeårigt studium har forberedt sig lige så grundigt som jeg til forbryderjægerens vanskelige kald eller har haft lige så betydelige medfødte anlæg derfor." Og i denne beretning fortæller Watson, at Sherlock Holmes rødmede af glæde, da han (Watson) roste hans evner. "Jeg havde også tidligere lagt mærke til", skriver Watson, "at han var lige så modtagelig for hyldest og smiger, som en ung pige er, når hun prises for sin skønhed."

Nogle få timer i forvejen har Sherlock Holmes snøftet hånligt over Gaboriau's detektiv Lecoq og pralende fortalt, at han var i stand til at udrette det samme på 24 timer, som Lecoq var 6 måneder om.

I "Det brogede bånd" udtrykker Holmes sin komplette foragt for Scotland Yard med ordene: "Tænk at han havde den uforskammethed at sætte mit navn i forbindelse med kriminalpolitiet!" og i "De fires tegn" harcellerer han over politiinspektør Athelney Jones: "Han har af og til glimt af fornuft".

End ikke over for det Britiske Imperiums ministre kan han lade være med at optræde nedladende. "D'herrer er to af landets mest optagne mænd", siger han i "Den anden plet" til statsministeren og ministeren for europæiske anliggender, "og i al beskedenhed har jeg også en hel del opgaver hvilende på mig. Jeg beklager, at jeg ikke kan hjælpe Dem med denne sag, og at en fortsættelse af samtalen kun vil være

tidsspilde!" Man bedes notere sig, at de to ministre netop har forklaret Holmes, at det er en sag af yderste vigtighed, og at krig og fred kan afhænge af, om han påtager sig opgaven.

Mon ikke disse få eksempler tydeligt viser, i hvor høj grad Holmes uafladeligt søger at hævde sig selv på andres bekostning - noget der netop er karakteristisk for mennesker med mindreværdskomplekser. Ifølge den østrigske psykolog Alfred Adler fremkommer selvhævdelsestrangen som en reaktion mod den mindreværdsfølelse neurotikerens har, en slags "sjæleligt forsvar", der er gået over gevind og af og til kan stige til det sygelige (overkompensation). Han vil være forrest, tåler ingen medbejlere eller nogen form for tilrettevisning. "Herhen hører frem for alt forfængelighed, hovmod og higen efter at overgå andre", skriver psykologen.

Men hvad er så grunden til dette mindreværdskompleks med påfølgende overkompensation? Det kan ikke være manglende dygtighed til sit arbejde, for Sherlock Holmes var så ubestridt genial inden for sit specielle felt, kriminologien, og ingen kom på daværende tidspunkt op på siden af ham i evnen til deduktion (det skulle da lige være hans ældre broder, Mycroft).

Mon man tager meget fejl ved at antyde, at mesteren i sin pure ungdom har været den besvegne part i en ulykkelig kærlighedsaffære - en affære, der uudsletteligt har brændt sig ind i hans sind og forvrænget hele hans før den tid fuldtud sunde og normale indstilling over for kærlighedslivet? Hvor dybt må han ikke have følt sig nedværdiget, da det gik op for ham, at han var vraget for en, han uden tvivl betragtede som sin undermand! Vi ved jo, at der flød fransk blod i Holmes's årer, og med sit dengang unge følsomme, kunstneriske sind har han sikkert været udsat for et nervesammenbrud, der som sit endelige resultat har knyttet hans følelsesliv i hårdknude og givet ham den kyniske foragt for kvinder, der skulle følge ham resten af livet.

Dr. Watson har ingen steder omtalt denne "femme fatale" i Holmes's liv - en kendsgerning der vel ikke vil undre nogen, der er fortrolig med denne gentlemans noble karakter: hvis venen i den grad er blevet rystet og chokeret over affæren, er der sandelig ikke nogen grund til at dreje kniven om i såret og offentliggøre hans ydmygelse!

Denne teori om en tidligere og i Conanen ikke nævnt kærlighedsaffære bliver bestyrket ved selve Holmes's forhold til Dr. Watson. Alle mennesker har et vist kærlighedsbehov, og det er typisk, at en mand, hvis foragt for det andet køn er blevet fremherskende i hans følelsesliv, rent ubevidst søger at få afløb for sin ømhedsstrang ved at indgå et snævert og dybfølt venskab med en mand, der i intelligens ikke helt kommer på højde med ham selv, således at han i sin underbevidsthed kommer til at indtage en "husfaderlig" og dominerende rolle i forholdet.

Ligesom mange ægtemænd elsker at imponere deres koner, på samme måde nød Holmes at kunne forbløffe Watson med sine let henkastede, geniale deduktioner, selv om han vidste, at det irriterede venen grænseløst, at denne ikke selv var i stand til, blot ved et blik på en mand, at kunne give en nøjagtig levnedbeskrivelse af vedkommende. Atter et tegn på denne selvhævdelsestrang, hvorefter der findes eksempler i næsten alle Watsons beretninger.

At Holmes følte sig så stærkt knyttet til Watson, at det nærmest føles som en besiddertrang, ser vi vist tydeligst i beretningen om "Soldaten med det blege ansigt", hvor ikke alene denne besiddertrang, men også hans ensomhedsfølelse (så typisk for neurotikerens) kommer til orde i det spontane udbrud: "Watson havde på det tidspunkt svigtet mig for en kvinde, den eneste selviske handling jeg kan erindre i vort forhold. Jeg var alene!"

Der kan vist ikke herske nogen tvivl om, at Sherlock Holmes's indre konflikt gjorde ham til et typisk eksempel på den manio-depressive neurotiker. Der findes utallige eksempler på de perioder med rugende depression, hvor han hengav sig til dystre selvransagende spekulationer eller endog sank hen i sin dybeste fornedrelse, cocaine-rusen, for hver gang atter at vågne op i en eksplosion af energi, der næsten ufravigeligt resulterede i, at endnu en af samfundets fjender bragtes bag lås og slå.

At årsagen til denne konflikt skal søges hos en kvinde, nærer jeg ingen tvivl om - hvad andet skulle vel kunne bibringe så stærk og livskraftig en natur så stort et chock, at det i en livstid kunne forvrænge hans sind og spalte hans persolighed? - Utilfredsstillt kærlighed har skabt mange store mænd, men alle har måttet betale med deres sjælefred!

Anders Fage-Pedersen.

FAR TIL FIRE LÆSER
SHERLOCK HOLMES

SHERLOCK HOLMES LÆSER
"FAR TIL FIRE"

BEGGE UDKOMMER PÅ
MARTINS FORLAG

Anmeldte sager Reported cases

ASCHEHOUGS KRIMINALLITTERATUR holder en høj standard, både i udseende og indhold. B. J. Farmer's BOGEN, DER DRÆBTE er en interessant skildring af Londons antikvar-boghandlere - hellere end falde i deres hænder ville man foretrække Kaptajn Kidd. Det er en bidsk bog med engelsk humor. H. K. Rönblom's DØDEN I GRYDEN er en besk skildring af journalisterne ved et stockholmsk aftenblad. Idéen til mordet er fortræffelig, og bogen står i sin velkrevethed fuldt på højde med de storartede kriminalromaner, vort broderland for tiden leverer. Det er rart at kunne anbefale et par bøger, som Sherlockianere vil synes om.

Carter Dickson (alias John Dickson Carr) er amerikaner, men han har med held ladet sine romaner foregå i det gode gamle England, hvor Sir Henry Merivale i DØDEN I JUDASVINDUET gør den næsten forældte historie om det "lukkede rum", hvor mordet med al sund fornuft sker, til en lækkerbidsk for ynderne af en sindrig historie. HIRSCHSPRUNGS FORLAG har her gjort et godt valg, og Merivale kan i retten godt stå sig overfor en Perry Mason.

WANGELS KRIMINALROMANER har, ser vi med glæde, valgt en større type, der i forbindelse med kvaliteten gør det til en fornøjelse at læse Max Murray's STEMEN FRA GRAVEN, hvor morderen tilsyneladende har alles sympati - men ...! Det er en kriminalroman, der vinder kapital for kapital og giver os den berømte engelske landsby i en ny og næsten moderniseret udgave. Arthur Upfield's HATTEÆSKENS HENMELIGHED i samme serie er en god historie om halvkastedetektiven Napoleon Bonaparte og det vilde, romantiske og fortryllende Australien, hvor vi præsenteres for de indfødtes primitive liv og de hvide farmeres barske tilværelse. Aa. J.

SHERLOCKIANA

Årsabonnement: 5 kr. - Klubbens postkonto: 87086.

Ved redaktionens slutning har vi fra WANGELS FORLAG modtaget endnu en Upfield-bog: DINGO SPORET, som vi ikke når at bringe nærmere omtale af, men det lover godt, hvad forlaget anfører, at "Ellery Queen's Mystery Magazine" har udpeget den som året 1957's bedste kriminalroman.

*

Vore medlemmer og læsere, som ikke har den nyeste danske Sherlock Holmes udgave, men påtænker at anskaffe sig den, gøres opmærksom på, hvad vi fra MARTINS FORLAG erfarer, at i hvert fald to af de udkomne seks bøger er nær udsolgt, nemlig BASKERVILLEHUNDEN og FRYGTENS DAL.

Det er vort håb, at succes'en giver forlaget mod til at fortsætte serien med udgivelse efterhånden af de resterende Sherlock Holmes short stories. Og så ønsker vi forøvrigt forlaget til lykke med 50 års jubilæet den 30. september i år.

SHERLOCK HOLMES KLUBBEN

Atter nå vi beklage, at et skattet medlem af vor klub er gået bort.

Fabrikant Hans Holten, der i sin ungdom under mærket Fritz Werner fremtrådte som en af vore første kriminalromanforfattere, er død. Han havde - som vennen Aage Lotings - glædet sig til at deltage i klubbens årsmøde, som han selv havde bidraget til et festligt forløb af, men han måtte allerede da på grund af sin sygdom renoncere på at være til stede.

Vi mindes ham med Holmes's ord til Watson i slutningen af HIS LAST BOW:

"Stå lidt sammen med mig her på terrassen. Det bliver måske den sidste uforstyrrede samtale, vi herefter oplever."

Nyt medlem:

Civilingeniør Svend E. E. Andersen, København.

Kontingentet

for 1958 må være indbetalt til kassatoren, Eigil Cordtz, inden årets udgang.

SHERLOCKIANA

har hermed afsluttet sin 3. Årgang.